

Aloite, Syväjärvenkangas on suojeltava ja taajamametsien hakkuut on suunniteltava uudelleen Suomussalmella

KHALL § 82

Valmistelija

Hallintojohtaja Anniina Niemelä, 040 688 4499,
anniina.niemela@suomussalmi.fi

Kuntaan on saapunut 24.2.2025 Kuntalaisaloite.fi-palvelun kautta aloite koskien Syväjärvenkangasta ja taajamametsien hakkuiden uudelleensuunnittelua. Sama aloite on samana päivänä toimitettu myös kunnan kirjaamoon paperisena versiona, jossa allekirjoituksia on myös kuntalaisaloite.fi-palvelun ulkopuolelta.

"Syväjärvenkangas on suojeltava ja taajamametsien hakkuut on suunniteltava uudelleen Suomussalmella

Me allekirjoittaneet Suomussalmen kuntalaiset esitämme, että Suomussalmen kunta ryhtyy toimiin Säynäjäsuon suojelualueen sisällä Syväjärvenkankaalla omistamansa tilan Uutela 777-408-11-20 suojelemiseksi.

Säynäjäsuon soidensuojelualueen keskellä sijaitsevasta alueesta käytiin kahdeksan vuotta sitten kiivas ja paljon mediahuomiota saanut kansalaiskeskustelu. Alue päädyttiin ostamaan kunnan haltuun, jotta Metsähallitus ei sitä hakkaisi. Metsä ja maisema haluttiin säilyttää mahdollisimman koskemattomana.

Säynäjäsuon ja Syväjärvenkankaan sekä Syväjärvensärkän alueella kulkee suosittu retkeilypolku. Se on monipuolinen päiväretkikohde, jota käyttävät paljon sekä paikkakuntalaiset että muualta tulleet. Reitille on muutamia vuosia sitten uusittu pitkospuita eduskunnan joululahjarahoilla, ja muutkin rakenteet ovat hyvässä kunnossa.

Alueen etuna on sijainti lähellä kuntakeskusta.

Vaikka kunnan omistamat alueet ovat pääosin muuta nuorempaa metsää, niiden rauhoittaminen pysyvästi on tärkeää alueen kokonaisuuden sekä retkeily-, matkailu- ja luontoarvojen kannalta.

Tänä suurten hakkuiden ja toisaalta lisääntyvän luontomatkailun aikakautena Säynäjäsuon - Syväjärvi on päivä päivältä arvokkaampi kohde sellaisena kuin se on. Kunnan olisi myös tärkeä pitää aluetta ja retkeilyreittiä esillä markkinoinnissaan.

Toiseksi esitämme, että kunnan omistamissa taajama- ja taajamien lähimetsissä hoitoa ohjaavat metsätaloudellisten tuotantotavoitteiden sijaan maisema-, luonto-, kulttuuri- ja virkistysarvot.

Esitämme, että maiseman- ja luonnonhoitoon koulutetut ammattilaiset suunnittelevat hoitotoimenpiteet, jotka toteutetaan vasta, kun yksityiskohtaiset suunnitelmat ko. alueille on tehty ja esitelty kuntalaisille. Tämä koskee myös alueita, jotka on pääasiassa metsätaloudellisin perustein jo ilmoitettu hakattavaksi. Näitä alueita on laajalti ympäri Suomussalmen taajamia.

Yleisperiaatteiksi esitämme:

Avohakkuista ja jaksollisesta kasvatuksesta luovutaan.

Vanhoihin ja/tai luonnontilaisiin metsiin ei kosketa lainkaan, esim. Kynänpää Ämmänsaarella. Myös luonnontilaisiksi kehitettävät alueet jätetään rauhaan.

Suuria, vanhoja ja komeita puita säästetään.

Erityisesti ranta- ja tienvarsimetsien maisema-arvot ja myrskytuhojen mahdollisuus huomioidaan.

Puiden poistot ja raivaukset toteutetaan pääosin manuaalisesti. Puutavara sekä hakkuu- ja raivaustähteet kuljetetaan pois pienillä koneilla.

Suomussalmella on paljon merkityksellisiä taajamametsiä, joita hakkuut joko kaunistavat tai pilaavat. Mahdollisimman luonnontilaisen metsän olemassaolo lähellä ihmisiä on koko ajan harvinaisempaa, ja sellaista pitää ja kannattaa vaalia.

Metsät ovat maisemamme, elinpiirimme ja käyntikorttimme.”

Aloitteen vastuuhenkilöinä ovat Anne Seppänen ja Pekka Moilanen. Allekirjoituksia aloitteessa on 256, joista kunnan asukailta 192.

**Kunnanjohtajan
esitys**

Kunnanhallitus lähettää aloitteen teknisiin palveluihin valmisteltavaksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Elina Falck poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (hallintolaki 28.1 § kohta 1 osallisuusjäävi).

**Toimeksi
Tiedoksi**

Tekniset palvelut
Aloitteen vastuuhenkilöt

TEKLA § 46

Valmistelija

Tekninen johtaja Niina Kinnunen, 044 777 3380,
niina.j.kinnunen@suomussalmi.fi

Tekninen johtaja esittelee aloitteen sisällön ja aloitteenkäsittelyn aikataulun. Tavoitteena on, että lautakunta antaa aloitteeseen vastauksen toukokuussa.

**Tekninen johtajan
esitys**

Valmistelu merkitään tiedoksi.

Päätös

Tekninen lautakunta merkitsee asian tiedoksi.

**Toimeksi
Tiedoksi**

Tekniset palvelut
Aloitteen vastuuhenkilöt

TEKLA § 58

Valmistelija

Tekninen johtaja Niina Kinnunen, 044 777 3380,
niina.j.kinnunen@suomussalmi.fi

TAAJAMAMETSÄT

Taajamametsiä koskien on laadittu metsäsuunnitelma. Toimenpiteille on haettu maisematyölupa ja suunnitelma on ollut julkisesti nähtävillä 6.8.-20.8.2024. Kuulutus on ollut Ylä-Kainuu lehdessä 6.8.2024. Myönteinen lupapäätös on annettu 3.9.2024. Päätöksestä ei ole valitettu.

Maisematyöluvassa on ehtoja toimenpiteiden suorittamiselle. Hakkuu- ja korjuutyöt on suoritettava sellaisena ajankohtana, että maastoon jäävien korjuujälkien määrä on mahdollisimman vähäinen. Ajourat on suunnattava siten, että niiden ja taajamatiestön sekä asutuksen väliin voidaan jättää metsäinen suojavyöhyke. Metsänkäsittelytoissa on noudatettava erityistä varovaisuutta asutuksen ja tiestön läheisyydessä. Asutukseen rajautuvien kuvioden käsittelystä on ilmoitettava asuntokohtaisesti hyvissä ajoin ennen töiden suorittamista.

Taajamametsien osalta ei ole taloudellisia tuottotavoitteita, mutta toki tämän hetken hinnoilla tulojakin kunnan kassaan muodostuu. Taajama-alueella kiinnitetään huomiota maisema-, luonto-, kulttuuri- ja virkistysarvoihin. Esimerkiksi Kurimon alueella on metsäkuvioita, jotka on jätetty kokonaan toimenpiteiden ulkopuolelle, Patokosken ja Rantaraitin reittien läheisyyteen ei ole tulossa toimenpiteitä. Ruukinkankaan uuden koulun piha-alueen järeät vanhat puut haluttiin säilyttää ja ne myös suojattiin rakennusaikana. Uudelle sillalle johtavan väylän linjaukseen tehtiin muutoksia, joilla mahdollistettiin yksittäisten järeiden puiden säilyttäminen. Myös maankäytönsuunnittelussa ja kaavoituksessa on huomioitu säilytettävä puusto.

Taajama-alueen asukkailta on tullut vuosittain lukuisia esityksiä puistometsien harvennuksista, maiseman avauksista vesistöjen suuntaan ja asemakaavaan merkittyjen, mutta rakentamatta jääneiden pyöräteiden puusto käsittelyyn. Harvennukset puistometsissä ja väylien varsilla on perusteltua suorittaa konetyönä aina silloin, kun se on mahdollista. Työn suoritus aika on konetyönä tehtynä huomattavasti lyhyempi, joka lisää turvallisuutta.

Hakkuu- ja raivaustähteet on kuljetettu kohteesta pois, jos niiden jättämisestä olisi aiheutunut haittaa alueen käytölle, muutoin ne on jätetty metsään. Harvennuskohteista on kuntalaisilla ollut mahdollisuus kerätä esim. latvukset polttopuuksi.

Aloitteessa on viitattu Kynänpää niemeen, joka sijaitsee Kiannonkadun loppupään ja Jalonuoman välisellä alueella. Kyseinen alue on meillä mukana metsäsuunnitelmassa, mutta toimenpiteistä ei ole pyydetty tarjouksia. Aluetta on halkonut voimajohtolinja, joka on myöhemmin muutettu maakaapeliksi. Joiltain kuviolta on tehty poimintahakkuita edellisten metsäsuunnitelmien aikana. Jos alue on tulossa käsittelyyn, niin kiinnitetään erityistä huomiota uoman reunametsiin ja niihin kuvioihin, jotka ovat olleet aikaisemmin toimenpiteiden ulkopuolella.

Taajamametsien osalta tehdään harvennus- ja poimintahakkuita. Taajametsien ulkopuolella koskien myös taajamaan rajoittuvien kiinteistöjen osalta voidaan tehdä myös avohakkuita.

SYVÄJÄRVENKANGAS, UUTELA KIINTEISTÖ

Suomussalmen kunta ja Metsähallitus tekivät Syväjärvenkankaasta tilusvaihdon. Lopullinen päätös tehtiin kunnanvaltuustossa 13.2.2018. Suomussalmen kunnan omistukseen siirtyi Syväjärvenkankaalta maa-

aluetta 118,3 ha ja vesialuetta 11,9 ha. Vastineeksi vaihdosta luovutettiin maa-alueita kolmelta kiinteistöltä yhteensä 273 ha. Kunnassa ei tehty tuolloin päätöstä alueen suojelemisesta tai jättämisestä metsänhoitotoimenpiteiden ulkopuolelle.

Kunnan metsienkäytön osalta Syväjärvenkangas taajaman sekä kaava alueiden ulkopuolisena kiinteistönä on ainut, johon ei ole ollut suunnitelmia päätehakkuista. Alueen virkistyskäyttöarvot on tunnistettu. Suunnitellut toimenpiteet ovat harvennushakkuista kuvioille, joilla maapohja on käsitelty edellisten päätehakkuiden jälkeen pääosin syväauraamalla. Käytännön toteutuksessa polkujen ja suoalueeseen rajoittuvien kuvioiden reuna-alueet jäävät toimenpiteiden ulkopuolelle.

Tekninen lautakunta on kokouksessaan 25.4.2024 § 33 tehnyt päätöksen, että harvennushakkuista pyydetään tarjoukset. Kokouksessa 30.5.2024 § 42 on tehty päätös puunostajasta. Päätöksistä ei ole valitettu.

Taajaman ulkopuolisten metsien osalta kunnalla on taloudellisia tuottotavoitteita nyt ja tulevaisuudessa.

Teknisen johtajan esitys

Tekninen lautakunta antaa aloitteeseen alla olevan vastauksen.

1. Taajamametsien osalta edetään metsäsuunnitelman ja voimassa olevan maisematyön mukaisesti ja jo tehtyihin päätöksiin ei tehdä muutoksia.

2. Syväjärvenkankaan osalta järjestetään avoin yleisötilaisuus, ennen kuin aloitteen käsittely etenee kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle. Kuntalaisille tarjotaan mahdollisuus esittää mielipiteensä suunnitelluista toimenpiteistä.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Toimeksi Tiedoksi

Tekniset palvelut
Aloitteen vastuuhenkilöt

2067/11.03.05/2025

TEKLA 30.07.2025 § 86

Valmistelija

Tekninen johtaja Niina Kinnunen, 044 777 3380,
niina.j.kinnunen@suomussalmi.fi

Syväjärvenkankaaseen liittyen on järjestetty avoin yleisötilaisuus 16.6.2025. Samassa tilaisuudessa keskusteltiin myös Pitämän Niemelänkangas kiinteistölle suunnitelluista hakkuista ja Kyynäspäänniemen alueesta. Osallistujia tilaisuudessa oli hieman alle 50.

Valtuutetuille järjestettiin iltakoulu aloitteeseen liittyen maanantaina 21.7.2025. Tilaisuuden alkuun osallistuivat myös Kainuun ELY-keskuksen edustaja Marja Manninen ja Luonnonperintösäätiön edustaja Ari-Pekka Auvinen. Tilaisuuteen osallistuivat lähes kaikki valtuutetut ja myös varavaltuutettuja oli paikalla.

Taustatyönä on vielä tarkasteltu uudelleen kohteisiin liittyen virkistyskäyttö-, suojelu- ja maisema-arvoja. Syväjärvenkankaan Uutela nimisen kiinteistön syväaurattujen harvennuskuvioiden suunnitelman

mukainen toteuttaminen ei vaaranna alueen maisema- ja virkistyskäyttöarvoja. Suunnitelman mukaisiin kuvioihin liittyen ei ole tunnistettuja luonnonsuojelullisia arvoja.

Pitämän Niemelänkankaan suunnitellut toimenpiteet etenkin päätehakkuun osalta vaikuttavat maisema- ja virkistyskäyttöarvoihin heikentävästi. Kyseisen alueen osalta voidaan kuitenkin lopputulokseen vaikuttaa toteutuksen suunnittelulla ja lisätä tarvittaessa säästöpuuryhmien määrää ja laajuutta. Kohde ei täytä vanhan metsän kriteerien osalta tarvittavaa lahopuumäärää. Kyseessä on metsätalouskäytössä oleva taajaman reuna-alue.

Kyynäspäänniemen osalta ei ole tehty päätöksiä lautakunnassa, eikä myöskään pyydetty tarjouksia toimenpiteistä. Kyseinen alue nivoutuu oleellisesti Oulujoen Vesivision toimenpiteeseen, joka koskee Jalonuoman ympäristövirtaamaa. Toimenpiteet tavoitteen osalta on kirjattu vuodelle 2029. Kyynäspäänniemi on myös alueena mukana kunnan kävelyn ja pyöräilyn edistäminen -suunnitelmassa. Suunnitelmassa on esitetty jalankulku ja pyöräilyreittiyhteys Kiannonkadun päästä Jalonkankaalle. Alueen käyttö suunnitellaan tulevana vuosina yhtenä kokonaisuutena, jossa huomioidaan maankäytön tarpeet, virkistys-, maisena- ja luontoarvot. Suunnittelun myötä linjataan yhdessä ne alueet, jotka jätetään kokonaan metsänhoidollisten toimenpiteiden ulkopuolelle.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään kokouksessa.

Teknisen johtajan esitys

Tekninen lautakunta antaa aloitteeseen alla olevan vastauksen ja välittää sen edelleen kohtien 1. ja 2. osalta kunnanhallitukselle ja valtuustolle tiedoksi.

1. Lainvoimaisiin päätöksiin 30.5.2024 § 42 ja 19.12.2024 § 107 ei tehdä muutoksia.
2. Taajamametsien osalta edetään toukokuussa annetun vastauksen mukaisesti metsäsuunnitelman ja voimassa olevan maisematyöluvan mukaisesti, ja jo tehtyihin päätöksiin ei tehdä muutoksia.

Lisäksi tekninen lautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että

3. Kunnassa laaditaan maaomaisuuden selvitystyö, jossa huomioidaan maankäytön eri osa-alueet mukaan lukien myös metsien käyttö. Selvitystyö laaditaan maankäyttötyöryhmän ohjauksessa. Selvitystyön valmistelun yhteydessä järjestetään avoin yleisötilaisuus, sekä tarvittaessa kuullaan sidosryhmiä. Lopullinen selvitystyö käsitellään kunnan toimielimissä ja se päivitetään vuosittain.
4. Syväjärvenkankaan osalta käydään jatkoneuvotteluja Luonnonperintösäätiön ja (1.1.2026) Pohjois-Suomen elinkeinokeskuksen kanssa.

Käsittely

Puukauppasopimuksen osapuoli on ilmoittanut 30.7.2025, että eivät esitä korvausvaateita kunnan suuntaan, mikäli päätökset 30.5.2024 § 42 ja 19.12.2024 § 107 ja niiden pohjalta tehtyt sopimukset päätetään perua.

Keskustelun aikana Olli Seppänen teki seuraavan muutosesityksen vasemmistoliiton ryhmän nimissä:

1. Lautakunta esittää Syväjärven ja Säynäjäsuon kokonaisalueen suojelua, mukana myös Uutela 777-408-11-20 -niminen tila. Alueelle on valtion toimesta investoitu useita satoja tuhansia euroja reitistöjen korjaamiseen ja kehittämiseen ja sitä kautta Suomussalmen kunnalla olisi tältä alueelta mahdollisuus löytää kaipaamansa metsätulot

luontomatkailun kehittämisen ja laajemman markkinoinnin kautta. Säynäjäsuo-Syväjärvenkangas ovat olleet pitkäaikaisen metsätaistelun kohteena ja mikäli Suomussalmella pidetään strategisesti merkittävänä myös luontomatkailun kehittämistä, olisi järkevää löytää ratkaisu tämän alueen kokonaiskehittämisen osalta.

2. Kynänpääniemen osalta lautakunta esittää kunnanhallitukselle alueen yhdistämistä Jalonuoman kokonaiskehittämiseen ja päättää jättää alueen hakkuutavoitteiden ulkopuolelle.
3. Pitämänkankaan osalta lautakunta esittää hakkuupäätöksessä pysymistä, mutta edellyttää suojatumman ja kestävämmän, paremmin taajamametsään sopivan hakkuukuvion suunnittelua yhdessä kilpailun voittaneen tahon kanssa. Näin varmistetaan asukasviihtyisyys ja kestävämpi kokonaisratkaisu.
4. Lautakunta esittää lisäksi kunnanhallitukselle, että se käynnistää välittömästi toimet kattavan metsästrategian valmistelemiseksi Suomussalmen kuntaan (vrt. Kiteen kaupungin strategia).

On tehty muutosesitys, jota Terttu Huttu-Juntunen kannatti.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys. Pohjaesitys on JAA ja muutosesitys on EI.

Äänestyksen tulos:

JAA -ääniä 5 (Mulari Keijo, Kela Leena, Kinnunen Niina R., Matero Petteri, Timonen Veikko)

EI -ääniä 4 (Huttu-Juntunen Terttu, Kyllönen Riitta, Seppänen Olli, Tauriainen Marko)

Liite

Äänestysluettelo 30.7.2025

Päätös

Pohjaesitys hyväksyttiin.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Toimeksi Tiedoksi

kunnanhallitus, valtuusto
aloitteen vastuuhenkilöt
